MADAGASKAR forum

www.madagaskar.no

Nr. 1

Utgitt av Vennskapsforeningen Norge - Madagaskar
Fikambanana fifankativana Norvezy Madagasikara

Juli 2004

Kjære Madagaskar venner

Mona Sorknes, Redaktør

Dette nummeret av bladet vil selvfølgelig bære preg av Madagaskars statsbesøk i Norge i mars. Den nye samarbeidsavtalen som er underskrevet legger til rette for utvidet norsk aktivitet på Madagaskar og for spennende utveksling av kunnskap og idéer over landegrensene. I kjølvannet av avtalen er det allerede startet samarbeidsprosjekter innenfor flere fagområder og næringer. Sannsynligheten er stor for at flere prosjekter vil bli startet opp i nærmeste framtid. Madagaskarforum vil følge opp med artikler om det som skjer. Redaksjonen vil dessuten jobbe aktivt for å få inn stoff fra spesialister innen ulike fagfelt som har eller har hatt profesjonell tilknytning til Madagaskar. Målet er å gjøre bladet til et interessant forum for alle som er interessert i Madagaskar. Jeg vil derfor oppfordre forskere, hovedfagsstudenter, prosjektledere og andre samarbeidspartnere til å sende inn ideer og stoff til redaksjonen!

Samarbeidsavtalen og selvfølgelig også statsbesøket med Marc Ravalomanana i spissen er gledelig for Madagaskar-venner i Norge. At presidenten og hans følge tok imot invitasjonen fra vennskapsforeningen og tilbragte flere timer sammen med frammøtte Madagaskar-venner fra hele Norge, understreker vennskapsforeningens eksistens og betydning. Det er også svært gledelig at Madagaskar-arkivene i Stavanger fikk oppmerksomhet under presidentbesøket. Arkivene er betydelige og interessante i internasjonal sammenheng. De forteller ikke bare om norsk tilstedeværelse på Madagaskar, men de er ikke minst en viktig kilde til innsikt i gassisk historie. Tilrettelegging av arkivenes tilgjengelighet i internasjonal sammenheng er i gang, det bør arkivleder Nils Kristian Høimyr takkes for.

Sørgelig og tankevekkende er derimot den dårlige mediedekningen av statsbesøket. Lesere av Vårt Land og Rogalandsaviser er kanskje ikke enige, da deres dekning av begivenhetene var god. Men i landets største aviser og i TV var dekningen så å si fraværende. Her har vennskapsforeningen en utfordring å ta tak i! Kan vi godta at noe så viktig som et statsbesøk i forbindelse med en omfattende samarbeidsavtale der Norge bidrar med mangfoldige millioner av skattebetalernes penger forbigås i stillhet i media? Selv om Norge er et lite land, har norsk tilstedeværelse hatt stor innflytelse på Madagaskar i mange år. Hvordan kan et samarbeid som er så viktig i gassisk sammenheng være så uviktig i norsk sammenheng?

Det er hva vi gjør det til. Alle med kunnskap om og innsikt i gassisk historie, kultur og samfunnsliv bør engasjere seg for å øke interessen for og kunnskapen om Madagaskar blant folk flest. Vi bør oppfordre forskningsmiljøer ved universitetene i Norge til å engasjere seg og til å fatte interesse for Madagaskar, slik at vi får en større bredde i Madagaskar-miljøet i Norge og slik at samarbeidet mellom de to landene vil få flere og tryggere bein å stå på enn i dag.

Lykke til!
Mona

Fakta om Madagskar

Hovedstad:	Antananarivo
Folketall:	ca. 17,4 mill.
Areal:	587 041 km2
Styreform:	Republikk
Offisielle språk:	Gassisk og fransk
Mynt:	Ariary
Religion:	Tradisjonell gassisk religion 52%, kristne 41%, muslimer 7%. (Kilde: CIA Factbook/Encarta Encyclopedia)

Det gassiske statsbesøket startet med offisiell middag på Akershus Slott med ca 150 gjester om kvelden den 22. mars. Det var smoking og bunader, taler og kunstneriske innslag. Statsminister Kjell Magne Bondevik ønsket ham og hans store følge på nærmere 30 mennesker, inkludert utenriksminister Marcel Ranjeva og utdanningsminister Razafinjatovo Hajanirina, ambassadør Denis Andriamandroso, rådgivere, livvakter og pressefolk velkommen på gassisk. Her var han blant venner.

Tekst: Øyvind Dahl

Ravalomanana og Bondevik på pressekonferansen i Oslo.

Hektisk program for presidenten i Oslo

- Det er en stor glede å være vert for et offisielt besøk av Madagaskars president Marc Ravalomanana. Madagaskar og Norge har siden 1866 gjennom misjonen hatt historisk svært nære bånd som vi ønsker å markere og styrke gjennom dette besøket. Jeg er overbevist om at noe av grunnen til at de norsk-gassiske forbindelsene er så sterke, er at de norske misjonærene også har hatt et omfattende engasjement for gassisk kultur og sosiale forhold. Dessuten har misjonærene vært engasjert i sosialt arbeid. Norske historikere og samfunnsforskere har også interessert seg for landet, sa statsminister Kjell Magne Bondevik under pressekonferansen etter undertegningen av den nye intensjonsavtalen mellom Madagaskar og Norge tirsdag 23. mars. Samtidig annonserte han at Norge gir 1 million USD til gjenoppbygging av infrastruktur i de områdene som er rammet av ødeleggelser etter syklonene. Dette bidraget kommer i tillegg til et bidrag på 30.000 USD som Norge kanaliserte gjennom FN til umiddelbare nødhjelpstiltak.

Ny samarbeidsavtale

Neste dag var fullpakket fra minutt til minutt. Klokken 09.00 var det undertegning av den nye samarbeidsavtalen mellom Madagaskar og Norge på statsministerens kontor i toppetasjen i regjeringsbygningen. Deretter var det pressekonferanse. Utdanning og utvikling av godt styresett er hovedsatsningsområdene for samarbeidet mellom de to landene samtidig som støtte til landbruk og helsetjenester skal opprettholdes. Norsk bistand har blant annet bidratt til at det finnes nærmere 50 000 av Madagaskars kyr som er etterkommere av norsk rødt fe. Melk fra slike kuer har også bidratt til opp-

MADAGASKAR forum www.madagaskar.no

Redaktør Mona Sorknes 93 61 69 28
e-post: monasor@hotmail.com
Ass. red. Linn Johansen
Øvrig redaksjon
Jon E. Bakke, Rolf Ekenes, Petter Berget, Olav Høimyr

Bladet er utgitt med støtte fra Utenriksdepartementet.

Styret i Vennskapsforening Norge - Madagaskar:
Leder Øyvind Dahl
e-post: oeyvidah@online.no
Øvrige styremedlemmer
Sidonie Hansen, Jan Erik Furunes, Heri Ramampiaro, Ellen Vea Rosnes, Kai-Arne Schie, Suzanne Razafimasy Olsen, Endre Haraldseide

VNM er ikke ansvarlig for innholdet i bladet: Dette er reaktørens ansvar.

Foto forside: WWF John Newby — Foto bakside: Sidonie Hansen

Fra møte på Misjonshøgskolen i Stavanger

Stavanger + Antsirabe = sant

Stavanger og Antsirabe undertegnet en samarbeidsavtale som vennskapsbyer i 1989. Det var derfor naturlig at Stavangers ordfører Leif Johan Sevland møtte president Ravalomanana med følge på Sola flyplass om morgenen onsdag 24. mars. Han var også vert for lunsjen i Stavangers 200 år gamle representasjonsbolig Ledaal. Det er der kongeparet bor når de er i Stavanger.

Av Øyvind Dahl

fra forrige side

byggingen av presidentens meierikonsern TIKO som formidler melkeprodukter over hele øya.
Etter samtaler med utviklingsminister Hilde Frafjord Johnson, var det lunsj på slottet sammen med kronprinsregenten og dronningen. Deretter møter med stortingspresident Jørgen Kosmo, Stortingets utenrikskomite, og Kristelig Folkepartis stortingsgruppe som nylig hadde vært på Madagaskar.

Møte med gasserne i Norge og vennskapsforeningen
Presidenten hadde insistert på at han ville møte gasserne i Norge. Ca 50 – 60 møtte opp i KFUMs lokaler i Oslo sentrum. Charles Andrianjafintrimo, som har bodd i Norge i mange år, ledet festen med dikt og åpnet for spørsmål til presidenten. Kl.18.00 var det møte med Vennskapsforeningen (se særskilt omtale) og dagen ble avsluttet med middag sammen med utviklingsminister Hilde Frafjord Johnson. I talen brukte hun et gassisk ordtak: Når flere går over elven samtidig, blir ingen tatt av krokodillene. Dette er et sterkt bilde som understreker nødvendigheten av å stå sammen for å møte farene som truer Madagaskar: fattigdom, dårlig forvaltning, manglende utdanning og helsetjenester, miljøtrusler, og følgene av naturkatastrofer.

Men først var det besøk i Det Norske Misjonsselskaps hovedkvarter på Eiganes og dypdykk i NMS arkiver. Der viste arkivleder Nils Kristian Høimyr bilder og brev som dokumenterer de tette relasjonene mellom Madagaskar og Norge i 138 år. Noen av bildene viser blant annet hvordan misjonsprest Thorkild Rosaas grov frem de varme kildene i 1870-årene og bygde badehus til den gassiske dronningen på Antsirabe!

Folkefest på Misjonshøgskolen
Nasjonalsangene innledet et kulturelt program med norske folkesanger sunget av elever fra St. Svithuns videregående skole. Også St. Olav videregående skole, som har relasjoner til Lycée på Antsirabe, var med. Samarbeidet mellom Antsirabe og Madagaskar ble presentert av Antsirabes ordfører Olga Ramalason og varaordfører Bjørg Tysdal Moe fra Stavanger. Stavanger kommune samarbeider med innbyggerne i Ambohimena, en fattig bydel i Antsirabe. Det skal bygges skikkelige veier og ordnes med vann og kloakk. President Marc Ravalomanana sa i sin tale at Antsirabe skulle bli en pilotby og en modell for andre byer på Madagaskar. Han kommenterte at syklonene er et årlig fenomen. De er ikke bare til ulykke, for de bringer lavtrykk og regn, og vann trenger vi, sa han. Men vi må finne måter å sikre befolkningen på når uveret kommer.

Professor Torleiv Bilstad presenterte samarbeidet mellom Høgskolen i Stavanger, Rogalandsforskning og Universitetet i Toliara, Fianarantsoa og Antananarivo. Forsker Marianne Skjortnes utdypet dette videre ved å understreke samarbeidet med Senter for interkulturell kommunikasjon og Misjonshøgskolen. Forskningssamarbeidet omfatter historie, marin vitenskap og teknologi, miljø, kvinneforskning, kystsoneforvaltning, akvamiljø, økoturisme, landbruk og teologi.

Haugesund Teater jobber med en oppsetning av et stykke om Fartein Valen og Madagaskar i samarbeid med gassiske kunstnere. Det var meningen vi skulle få høre en smakebit av Valens musikk, men dessverre tok spørsmål og svar så lang tid at det falt ut av programmet.

Ny samarbeidsavtale Antsirabe - Stavanger
Etter pressekonferanse og møte med den gassiske kolonien i Stavanger ble det undertegnet en ny samarbeidsavtale for 2004 mellom Antsirabe og Stavanger i Stokka kirke. Varaordfører Bjørg Tysdal Moe sto som vert for en middag i Mortepumpen Restaurant i Hotell Atlantic med innbudte gjester fra næringsliv og samarbeidende institusjoner.

Olje og norsk rødt fe
Presidenten med følge fikk en innføring i tekniske sider ved oljeutvinning til lands og til vanns ved besøk i Oljedirektoratet, Rogalandsforskning og Høgskolen i Stavanger torsdag morgen. PETRAD, som er en stiftelse med NORAD-støtte, gir hvert år kurs i petroleumsadministrasjon. På Madagaskar finner en bitumen opp i dagen ved Maintirano. Det er steiner og skifere med høyt innhold av hydrokarboner.

> ”Syklonene er et årlig fenomen. De er ikke bare til ulykke, for de bringer lavtrykk og regn, og vann trenger vi.”

Hva som finnes under jorden eller på gassisk sokkel er foreløpig ikke kjent. Men mulighetene for et samarbeid om geologiske undersøkelser, oljeutvinning og oljeadministrasjon vakte stor interesse i presidentens følge.

Da presidenten kom til Tine Meieriet Sørs hovedkontor og konsummelkanlegg i Sola var han på hjemmebane. Norsk rødt fe (NRF) danner en viktig grunnstamme for melkeproduksjonen til presidentens egen meieribedrift TIKO på Madagaskar. Presidenten ville vite hvor stort melkeforbruket er i Norge. – Ca 200 kg pr hode per år repliserte styreleder Tor Inge Eidesen. – På Madagaskar er tilsvarende tall 2,5 kg repliserte Ravalomanana. Mulighetene for import av kjøtt fra Madagaskar ble også diskutert med styremedlem for Norsk Kjøtt, Gunnar Dalen.

Ravalomanana blir vist NMS Arkiv av arkivleder Nils Kristian Høimyr

Madagaskar-forum gjengir herunder intensjonsavtalen som ble undertegnet i mars i år (2004) i forbindelse med presidentbesøket:

Intensjonsavtale

mellom REPUBLIKKEN MADAGASKAR og KONGERIKET NORGE om utviklingssamarbeid

1. Republikken Madagaskar og Kongeriket Norge tar sikte på å styrke forbindelsene mellom de to land gjennom et utviklingssamarbeid basert på vennskap og gjensidig respekt. Madagaskar og Norge bygger sitt vennskap på sterke historiske bånd og felles tilhørighet til demokrati og menneskerettigheter. Gjennom styrking av de bilaterale relasjoner ønsker Norge å bidra til økonomisk og sosial utvikling og konsolideringen av demokratiet og rettsstaten på Madagaskar. Styrkede bilaterale relasjoner innebærer også at Madagaskar og Norge i relevante internasjonale fora vil arbeide sammen for å fremme fred, demokrati og menneskerettigheter, særlig i Afrika, men også i verden forøvrig.

2. Utviklingssamarbeidet skal bygge opp under Madagaskars kamp mot fattigdom og for utvikling av godt styresett. Samarbeidet bygger på en felles forståelse av at koordinering og samordning av bistand under gassisk ledelse har avgjørende betydning for evnen til fattigdomsbekjempelse.

3. Utdanning er av grunnleggende betydning for økonomisk og sosial utvikling, samt for en bredest mulig forståelse av demokrati og folks grunnleggende rettigheter i et rettssamfunn. Utdanningssektoren vil være det viktigste samarbeidsområdet for Madagaskar og Norge i avtaleperioden. Norges bistand skal bidra til at Madagaskar kan oppfylle målet i PRSP om full barneskoledekning innen 2015. Den norske støtten skal bidra til gjennomføringen av Madagaskars egen strategi for utdanningssektoren. Begge parter anser det som svært viktig å fremme giverkoordinering i sektoren under gassiske myndigheters ledelse.

4. Godt styresett er en forutsetning for økonomisk og sosial utvikling og utgjør et annet samarbeidsområde for Madagaskar og Norge i avtaleperioden. Norge vil bistå Madagaskar i å styrke offentlig forvaltning, for å bidra til å gjøre forvaltningen til et effektivt instrument i kampen for å utrydde fattigdom. Norges bistand til utvikling av godt styresett skal bidra til gjennomføring av Madagaskars egne planer.

5. Den norske bistanden, som definert under punkt 3 og 4, vil i hovedsak bli kanalisert som stat-til-stat bistand og gjennom multilaterale kanaler.

6. Madagaskar og Norge tar sikte på å bygge ut de bilaterale relasjoner i lys av det styrkede utviklingssamarbeidet. Samarbeidet mellom norske frivillige organisasjoner og gassiske organisasjoner og institusjoner er av stor betydning for de sterke bånd mellom de to land og kan spille en rolle i den forbindelse.

7. Madagaskar og Norge og vil som et ledd i styrkingen av de bilaterale relasjoner også arbeide for å øke handelen mellom de to land og styrke den kulturelle utvekslingen.

8. Madagaskar og Norge og er enig om betydningen av mottakeransvar i utviklingssamarbeid for mottakers evne til fattigdomsbekjempelse. Operasjonaliseringen av og rapporteringen på bistanden vil ha dette prinsippet som utgangspunkt. Madagaskar vil sikre den åpenhet og etterettelighet i budsjettforvaltningen, som er en forutsetning for gjennomføringen av prinsippet om mottakeransvar.

9. Det foretas en gjennomgang av resultater for det utviklingspolitiske samarbeidet, slik det blir definert i denne intensjonsavtalen, tentativt 3 år etter at den er inngått.

10. Denne intensjonsavtalen trer i kraft når den undertegnes.

Utferdiget i Oslo, den 23.mars 2004 i to originaleksemplarer på fransk og norsk, der begge tekstene har samme gyldighet.

For Republikken Madagaskars regjering
Marcel Ranjeva, Utenriksminister

For Kongeriket Norges regjering
Hilde Frafjord Johnson, Utviklingsminister

PRESIDENT MARC RAVALOMANANAS PÅ BESØK I VENNEFORENINGEN

”Han kom til sine egne og de tok vel imot ham”

Av Erik Antonisen

Med mer enn 200 medlemmer tilstede ønsket Øyvind Dahl presidenten og hans følge velkommen til festmøte i Oslo KFUMs lokaler i Grubbegaten!
For en kveld!
Med kabarytale tok Øyvind forsamlingen med storm og gasserne ”smattet” fornøyde – ikke minst presidenten selv og hans følge. Det var stor stemning fra første øyeblikk!

Før festmøte tok til, hadde Marc et eget møte med den gassiske forsamlingen i Norge og vi andre avviklet foreningens årsmøte i express-fart; effektivt og korrekt ledet av generalkonsul Finn Andresen. Tidsplan måtte overholdes stramt, presidenten hadde kun vel to timer til disposisjon.

Den gassiske og norske nasjonalsang ble avsunget, høytidelig og fint. Kveldens program bestod forøvrig i korte kulturelle innslag; sang og musikk både ved Kristin Gramstad og Marit Breen og Enjava. Flott at våre to kulturer kan møtes på en slik kveld.

Selvsagt talte presidenten! Han takket for norsk innsats på Madagaskar over mer enn 150 år! Han ønsket velkommen et utvidet og forsterket norsk engasjement i lys av den inngåtte samarbeidsavtalen mellom Norge og Madagaskar. I spørsmålene etter talen, godt ledet av Øyvind, slo presidenten seg mere løs og slo bl.a. fast at norsk engasjement over tid på Madagaskar aldri hadde hindret eller på noen måte ødelagt for gassisk kultur. Bedre attest kunne ikke gis!

Viktigst for de mange tilreisende og gjester var nok allikevel kaffepausen – som gikk så altfor fort. Presidenten gikk ”fritt” rundt den stående buffeen – til og med hans sikkerhetsfolk kunne slappe av i trengselen som oppstod rundt Marc. Alle vil hilse på han og ønske han lykke til i arbeidet sitt.
Det var mat nok til alle – godt beregnet av festkomiteen. Pausen kune ha vært så mye lenger, gamle og nye bekjente utvekslet historier, nytt fra Madagaskar og takk for sist! En kunne nesten merke ukten av gassisk jord tilstede i festlokalene.

President Ravalomanana med frue

Ekstra stas over kvelden var det at utenriksministeren tildelte Finn Andresen Chevalier de l Ordre National Malagasy for sin store innsats for Madagaskar i Norge gjennom 16 år. Gratulerer Finn! Vennskapsforeningen gleder seg på dine vegne!

Presidenten hadde et stramt program denne kvelden og skulle videre til middag med utviklingsministeren. Før han og hans følge, glad og fornøyd, forlot møtet fikk han i beste norske tradisjon med seg nøvendig ”ferdaniste” –norske billedbøker og god norsk laks.

Det var en stor kveld! Rakitraen viste dette – over kr. 7000,-. Takk til alle!

Det var en glede å rydde opp etter dere! Måtte presidenten komme til Norge oftere!

Der mennesker og kulturer møtes

Senter for interkulturell kommunikasjon (SIK), vil bidra til forståelse og kommunikasjon på tvers av kulturelle og nasjonale grenser. SIK ble etablert i 1991 og er et oppdragsbasert forsknings- og konsulentmiljø knyttet til Misjonshøgskolen i Stavanger.

SIK har som mål å skaffe til veie, bearbeide og videreformidle forskningsbasert kunnskap om det globale kulturelle mangfoldet og interkulturelle samhandlingssituasjoner.

Av Marianne Skjortnes (Tekst/foto)

Lokal samarbeidpartner - Anjepy

SIKs visjon er å arbeide med forskning og fagutvikling innen interkulturell kommunikasjon, kulturforståelse og globalt samarbeid. Det faglige arbeidet tar utgangspunkt i det kulturelle mangfoldet i verden. Globaliseringsprosesser har skapt nye former for interkulturelle møter verden over.

En vesentlig del av virksomheten er rettet mot systematisering av erfaringer fra situasjoner der mennesker og kulturer møtes. Denne erfaringen blir formidlet til yrkesgrupper, bedrifter og offentlige etater gjennom kurs, videreutdanningstilbud, konsulenttjenester og følgeforskning.

SIK består for tiden av en stab på 9 ansatte med samfunnsfaglig og humanistisk faglig bakgrunn. Senteret arbeider i hovedsak innenfor tre temaområder:

- Nord-sør-relasjoner med vekt på kulturforståelse, interkulturell og bistandsfaglig kompetanse for arbeid innen utviklingsbistand, diakoni og misjon
- Internasjonalisering med vekt på organisasjonssamarbeid, ledelse og medarbeiderrelasjonen i et flerkulturelt perspektiv
- Det flerkulturelle samfunnet med vekt på utvikling av flerkulturell kompetanse for profesjonsutøvere i offentlig tjenesteyting.

Nord-sør-relasjoner
Arbeidet er konsentrert omkring følgende temaområder:

- Kvinner og utdanning
- Utdanning, oppvekst og lokal deltakelse i marginale by-områder
- Organisasjonsutvikling og organisasjonssamarbeid
- Kommunikasjon om miljøspørsmål
- By- og landsbyutvikling
- Kulturell identitetsbygging
- Fredsprosesser og forsoningsarbeid

I nord-sør-arbeid spiller ofte den praktisk-kommunikative kompetansen, særlig ferdigheter i lokale språk og kjennskap til lokal kultur, en avgjørende rolle for resultatet av et prosjekt. Mange av de ansatte på SIK har erfaring gjennom mange års opphold i sør-land, for eksempel Madagaskar, som forskere/konsulenter, misjonærer og studenter. SIK samarbeider med partnere på Madagaskar, Vest-Afrika (Mali, Kamerun, Kongo), Etiopia, Midt-Østen og Latin-Amerika.

Internasjonalisering
Temaet internasjonalisering har særlig vært konkretisert i forskning på det langvarige utenlandsopphold som et fellestrekk ved misjon, bistand og internasjonalt orientert næringsliv. Videre har en betydelig del av kursvirksomheten og undervisning ved Misjonshøgskolen i alle år vært rettet mot kulturkunnskap og interkulturell kommunikasjon, problemstillinger knyttet til utreise og hjemkomst fra internasjonale oppdrag, internasjonale erfaringer som ressurs for bedrifter, samt fenomener som kultursjokk og re-entry sjokk.

Det flerkulturelle samfunnet
Foruten spesialisering i fagområdene kulturforståelse og interkulturell kommunikasjon har SIKs stab profesjonsutdanning innen undervisning, psykologi og teologi. Yrkeserfaringen dette representerer gir et godt utgangspunkt for undervisning og utredningsarbeid innen temaområdet det flerkulturelle samfunnet. SIK arbeider som kursholdere, studieledere og konsulenter/utredere innenfor emner som kulturforståelse, flerkulturell kompetanse, religionsmøter og religionsdialog, migrasjonspedagogikk, flerkulturelt barnevern, antirasistisk holdningsarbeid, handlingsplaner for integrering, flerkulturell kompetanse i høyere utdanning, m.m.
SIK arbeider i hovedsak på tre måter: gjennom forskning, undervisning / kurs og konsulenttjenester.

Samplanting, å plante to forskjellige vekster annenhver, er en måte å stoppe erosjon på.

Forskning
SIK bygger sin forskning på erfaringsmateriale fra ulike sider ved det globale kulturelle mangfoldet i en verden i rask endring, ulike typer tverrkulturelle møter, organisasjonssamarbeid og nettverksrelasjoner på tvers av kulturgrenser. Utviklingen av ny kunnskap skjer gjennom forskningssamarbeid med forskere og ressurspersoner i våre viktigste samarbeidsland og gjennom aktiv deltagelse i faglige fora.

Konsulenttjenester
SIK påtar seg konsulent- og utredningsoppdrag for private og offentlige organisasjoner og institusjoner – både nasjonalt og internasjonalt. Oppdragene omfatter rådgivning, utredninger, planlegging og evaluering av bistandsprosjekter.

Undervisning og kurs
SIK har ansvar for undervisnings- og kursvirksomhet. Ved Misjonshøgskolen har SIK blant annet det faglige ansvaret for undervisning i kulturkunnskap, norsk kultur, ett-årsenheten Interkulturell Kommunikasjon og Globalt Samarbeid (IKGS) og et 6-ukers studium i Bistand og diakoni. I tillegg kommer skreddersydde kurs for bedrifter og virksomheter både innen offentlig og privat sektor.

SIK har gjennom sin virksomhet flere samarbeidsprosjekter med institusjoner på Madagaskar. Av langvarige samarbeid kan vi nevne:

Forskningssamarbeid med Universitetet i Toliara.
I 2002 ble forskningssamarbeid med Universitetet i Toliara på Vest-Madagaskar startet opp. Dette er et samarbeid som gjennomføres sammen med Høgskolen i Stavanger (HIS). Prosjektet er finansiert av NORAD og har en total varighet på fem år. Forskningssamarbeidet dekker flere felter: vannrensing, marinbiologi, historie og sosialantropologi. Ved HIS er det Avdeling for teknisk-naturvitenskapelige fag som er samarbeidspartner. De involverte ved universitetet i Toliara er institutt for vann og marin-biologi og det humanistiske fakultet. SIK deltar i forskningsprosjekt på historie i Toliara regionen hvor også arkivet ved Misjonshøgskolen blir benyttet. I tillegg samarbeider SIK om et forskningsprosjekt på hva som hindrer jenter i å ta høyere utdanning, og et prosjekt om tradisjonell, moderne og religiøs medisin og sykdomsbehandling.

Organisasjonsutvikling innen Den gassiske lutherske kirkes (FLM) bistandsarbeid
I 2001 ble SIK invitert til å samarbeide om et prosjekt om organisasjonsutvikling for bistandsarbeidet i den lutherske kirken på Madagaskar. SIK gjennomfører prosjektet i samarbeid med et lokalt fagmiljø, Miara Mita. Prosjektet får økonomisk støtte av Det Norske Misjonsselskap og NORAD. FLM er den tredje største organisasjonen i det sivile samfunn på Madagaskar og driver et omfattende utviklingsarbeid. Organisasjonsstrukturen er imidlertid ikke tilpasset det store omfanget av aktivitetene. Så langt har en utarbeidet et grunnlagsdokument for utviklingsarbeidet (visjon, strategi, metoder og profil i arbeidet) og et utkast til organisasjonsstruktur. Profilen i dokumentet er bygd på lokalt initiativ og ansvar. Parallelt med dette, blir det gjennomført et storstilt opplæringsprogram i utviklingstenking for folk som på en eller annen måte er tilknyttet utviklingsarbeidet.

Samarbeid med miljøorganisasjonen ANAE
Samarbeidet med Association Nationale dActions Environnementales (ANAE) ble etablert i 1998. Prosjektet

Hira gasy, folkedans, sang og teater brukes for å nå folk flest

finansieres av NORAD og ressursene brukes i hovedsak av ANAE til miljøinformasjons-tiltak, mens SIK har en viktig andel i prosjektet administrativt og forskningsmessig.

SIKs samarbeidspartner er opprettet av Verdensbanken innenfor rammen av et 15-års Miljøprogram på Madagaskar. Formålet for ANAE er å bidra til ansvarlig naturforvaltning ved å støtte bønders utviklingstiltak gjennom små prosjekter på landsbygda. Tiltakene innebærer bedre dyrkingsmetoder, skogplanting og skogskjøtsel, frukt- og grønnsakdyrkning og andre tiltak som sikrer bedre jordvern og biologisk mangfold og fremmer en bærekraftig utvikling.

SIK-ANAE prosjektet er spesielt rettet inn mot formidling av nye jordbrukstekniske og andre virkemidler til den gassiske bondebefolkningen med det formål å sikre et bedre jordvern. Gjennom en egen informasjonsavdeling, ønsker ANAE å videreutvikle sine kommunikasjonsmetoder og virkemidler i informasjonsarbeidet overfor målgruppen. Dette gjelder både tradisjonelle metoder som teater (Hira gasy), dans og musikk, og nye metoder med bruk av plakater, pamfletter og informasjonsavis samt moderne medieteknologi som video, TV- og radiosendinger.

I dette samarbeidet har SIK og ANAE en dialog om blant annet i videreutvikling av rutiner for systematisering og tilbakeføring av erfaringer i informasjonsarbeidet til de ulike avdelinger og regionalkontorer i egen organisasjon.
Et lokalt forsknings- og konsulentbyrå (Miara Mita) er en viktig partner i den delen av prosjektet som har karakter av følgeforskning, det vil si å følge aktiviteter og tiltak underveis, dra lærdom av disse, og i neste omgang innarbeide ny erfaring i ANAEs løpende arbeid.

Følgeforskningen har i hovedsak vært basert på studier i to lokalsamfunn der forholdene er svært forskjellige, men hver for seg typiske for forholdene på den gassiske landsbygda. Gjennom følgeforskningen vil en vinne erfaringer fra organiseringen av informasjonsarbeidet, samt de virkninger og det gjennomslag tiltakene har på landsbygda.

Et annet tiltak i prosjektet har vært å utvikle en målgruppeanalyse i forhold til det enkelte regionskontor utformet som en manual, som skal gjøre den mulig å benytte i alle regioner hvor ANAE har egne prosjekter eller planlegger å starte et arbeid. En slik manual skal også bidra til å lage kommunikasjonsstrategier tilpasset lokale forhold.

Fra Idé til bedrift.

Sidonie Hansen er norsk og gassisk og en svært driftig dame som det står respekt av! Hun har satset på en forretnings idé som er født i grenseland mellom Norge og Madagaskar. Denne dama kan med rette kalles en gründer på veskefronten. Her forteller hun om ideene som ligger til grunn for oppstarten av sin bedrift og litt om utfordringene som møtte henne på veien.

Av Sidonie Hansen (Tekst/foto)

Det hele startet for ca 4 år siden. Jeg hadde lenge hatt lyst til å gjøre noe med Madagskar i form av hvor jeg kunne 'bidra' med noe. Det var en periode hvor jeg hadde et behov for å finne min opprinnelse. Jeg har jo bodd her i Norge siden jeg var 7 år og nesten blitt mer norsk enn gasser. Selv om jeg reiste relativt ofte hjem til Madagaskar, så var det likevel korte ferier! Det var ikke nok, jeg fikk liksom ikke tid til å finne meg til rette før jeg måtte reise igjen.

Etter hver tur tok jeg alltid med meg minner derfra, kurver eller helst ulike vesker. Her i Norge fikk jeg alltid så mye skryt av hvor fine de var og folk spurte hvor jeg hadde fått tak i disse. Etter et par turer tenkte jeg at jeg skulle fylle bagasjen min med masse vesker og prøve å selge dette på det norske markedet.

Straks våren kom ville jeg teste veskene. Til min glede så solgte jeg alt på en dag. Dette var jo gøy. Dette måtte jeg prøve igjen. Etter neste tur gikk salget så bra at jeg bestemte meg for å gå videre. Min første utfordring var at jeg kunne ingenting om markedsføring eller det å drive en forretning. Derfor gikk jeg et år på markedsøkonom studier og lærte det grunnleggende i det å drive en bedrift.

Jeg tok deretter inn et større parti med vesker. Hvordan skulle jeg selge alt dette? Jo, det ble å reise rundt på forskjellige markeder og festivaler. På denne måten fikk jeg også kartlagt hva slags kjøpere jeg hadde, alder, type modeller de likte best, ja i det hele tatt hvem mine kunder var. Så begynte jeg å designe mine egne modeller også. Etter dette begynte ballen å rulle. Man kommer i kontakt med utrolig viktige personer i løpet av livet som man kan enten gjøre et samarbeid med eller få noen gode tips av.

Må nevne det at veien ikke har vært lett. Jeg hadde jo en fast selger jobb, slik at jeg drev veske salget på si når jeg hadde tid. Alt er blitt finansiert av egen lomme og jeg har spilt et høyt spill til tider. Slitsomt er det også å reise rundt, for det er ikke snakk om 8-16 jobb.
Men det var først etter at jeg stilte meg på en lukket bransje messe hvor innkjøpere fra hele Norge kom for å handle til sine butikker, at jeg bestemte meg for å satse 100% på dette. Når butikkene ville ha mine varer, var det bare å fortsette.

Det føles godt å kunne bidra med noe positivt. Dette var den beste måten jeg kunne starte med. Jeg hadde fra første stund bestemt meg for å bidra gjennom å kun bruke små gassiske familier som leverandører. Familiene lever av dette like mye som jeg selv. Og det å vite at jeg har bidratt til en omsetning produsentene ellers hadde brukt flere år på, gir ekstra energi kikk til å fortsette. Det er alltid veldig hyggelig å komme ned å hilse på dem som lager veskene mine. Jeg har inntrykk av at gleden er gjengjeldt. Folk lyser av glede når jeg kommer tilbake til dem.

Nå håper jeg at ting vil fortsette å utvikle seg positivt fremover og jeg kommer til holde på med dette lenge…. for enhver dame bør jo fornye veske beholdningene sine hvert år!!

Noen av Sidonies produkter som er laget av det økologiske materialet rafia.

Ordtak om Vennskap

Ny fihavanana - det gode forhold eller vennskapet er en grunnpilar i den gassiske kultur. Derfor skal man omgås med respekt og forståelse. Betydningen av vennskapet gjenspeiles i flere ordtak:

Ny fihavanana tsy azo vidina. - Vennskapet kan ikke kjøpes.

Tsara kokoa verezina vola noho ny fihavanana.
- Det er bedre å miste penger enn vennskapet.

Ny fihavanana toy ny landy: Velona itafiana, maty ifonosana.
- Vennskapet er som silken: De levende kler seg i den, de døde pakkes inn i den.

Selv for et fredsælt folkeslag er det av og til nødvendig å sette ting på plass.
Men da er det viktig å si det på riktig måte for om mulig å bevare det gode forhold.
For å advare den andre om at nå kommer direkte og hard tale, kan samtalen
innledes med følgende ord: *Basy atifi-kavana ny ahy ka arangarangako.*
- Geværet til å skyte venner med viser jeg fram før bruk.

Sendt av Anne og Jon Erik Bakke

Foto: Linn Johansen

Reisebrev av Elise Wiken Dees

Ettermiddagstur på et lappeteppe

Jeg befinner meg midt i et enormt lappeteppe, et lappeteppe som rekker så langt øyet ser. Lappene er store og små, alle i forskjellige grønnfargenyanser, sydd sammen av tynne jordveier. Der jeg sakte går, nyter stillheten, fuglekvitret og sangen fra syrissene, i en av Fandrianas mange risåkre. Stråene svaier majestetisk i vinden, bukker mot meg. Jeg løfter øynene og ser opp på landsbyene og fjellene som ligger i utkanten av rismarkene. Små, rødbrune hus med glugger til dør og vindu. En gammel kvinne lener seg ut av det ene vinduet, leende, uten en eneste tann. Hun smiler mot meg og roper ”Mandrosoa tompoko!” (”Stig på, min herre!”).

Gjestfriheten er stor i dette landet. Etter å ha vært her i snart seks måneder, har jeg fått god tid til å bli kjent med Madagaskar, det gassiske folket og deres imøtekommende livsstil. I forbindelse med et utvekslingsprogram Hald Internasjonale Senter (eid av NMS, Strømmestiftelsen og NKSS) arrangerer, jobber jeg nå som engelsklærer ved en lærerskole, SFM (Sekoly Fanomanana Mpampianitra), og et gymnas, KLAF (Kolejy Loterana Ambozotany Fandriana), i byen Fandriana på Madagaskar. Klassen jeg underviser på lærerskolen, har et engelsknivå som tilsvarer norske ungdomsskoleelever. Elevene på gymnaset har relativt dårlige engelsk-kunnskaper.

Å være engelsklærer i land uten skolebøker, er en utfordring. Verken KLAF, SFM eller så veldig mange av de gassiske skolene har penger til lærebøker eller kopiering, så all undervisning skjer fra tavlen. Her har elevene kun en liten kladdebok med ark og lærerne underviser ut i fra kunnskaper de en gang memorerte under utdannelsen sin for flere år siden. Før utreise til Madagaskar, var jeg så heldig å få en del engelskbøker fra en barneskole i Kongsberg. I disse bøkene henter jeg ideer og forslag til hvordan jeg kan legge opp timen mine.

Besøker du KLAF eller annen en gassisk skole, vil synet som møter deg være en nedslitt bygning med skitne, trange og små rom hvor svært mange elever er stuet sammen på falleferdige pulter, knuste ruter og muggmerker langs veggene og i taket. Falmede, istykkerrevne plakater som for 15 år siden var nye henger på veggene, i taket kravler kakerlakker, flere av klasseromsdørene kan ikke lukkes og noen steder er gulvet så råttent at man risikerer å trå igjennom det.

Hvert år må nærmere 2000 skoler stenge dørene for godt. På grunn av feilslåtte skolereformer har en hel generasjon gått glipp av skikkelig allmennundervisning, og 60 prosent av landets befolkning er analfabeter. Den gassiske skolesituasjonen er vanskelig og hverdagen er hard. Dette er en del av den gassiske fattigdommen. For fattigdommen er nemlig stor og synlig på Madagaskar, hele 75% av befolkningen lever under fattigdomsgrensen. Særlig i de store byene er dette svært synlig. I Antsirabe kan du knapt bevege deg utendørs før en liten hærskare av små barn i fillete, skitne klær kommer springende barføtt etter deg, rekker frem hendene og sier med en melankolsk stemme: ”Madame, madame, mila sakafo aho, madame” (”frue, frue, jeg trenger mat, frue!”).

Selvfølgelig, men også heldigvis, er det er ikke bare fattigdom og nød på Madagaskar. Madagaskar er et spennende land som byr på mange opplevelser. Her kan du drikke melk fra en fersk kokosnøtt mens du ligger på en hvit strand og nyter solen, spise krokodillekjøtt og oppleve det yrende livet på et av de gassiske markedene. Ved å reise til Madagaskar blir en godt kjent med gasserne og deres ”take it easy”-dagsrytme. Du kan få med deg hønene som alltid skal over på den andre siden av veien og du kan ta deg en tur med en taxi-brousse (minibuss), gassernes viktigste og mest brukte fremkomstmiddel. Velger du denne fremkomstmåten, må du regne med å sitte trangt, høre på lokal popmusikk fra sprengte høytalere, og ha fem kaklende høner i nærmeste sete. Biltaket er overfylt med bagasje og av den grunn kjøres det i 30 km/h i oppoverbakker. Kanskje ”interessant” er den beste beskrivelsen på en slik tur?

Jeg snur og går tilbake på veien jeg kom, på lappeteppets tynne sømmer. Solen er i ferd med å gå ned og den røde himmelen speiler seg i vannet på ris-markene. To knallrøde fugler leker i stråenes kroner og noen sommerfugler flyr lett fra strå til strå mens jordbrukerne står med skittent risvann til knærne i åkeren og spar jord. Kvelden nærmer seg, noe også slutten på mitt opphold i dette landet gjør. Madagaskar er ikke lenger en ukjent, liten øy på den store globusen, men et land hvor jeg sitter igjen med flere god minner fra, et land vanskelig å glemme.

Madagaskars varme klima kan nok være en velsignelse for mange av landets fattige, som ikke har annet enn en stråhytte eller et bølgeblikktak som ly mot vær og vind. Snø, kulde, og forfrysninger er for de fleste gassere et ukjent begrep, og selv om en opplever tørkeperioder fra tid til annen, er landet skånet for de verste sult katastrofene som en til tider hører om på det afrikanske fastlandet. Men som så mange andre øynasjoner i tropiske farvann, slipper heller ikke Den Store Øya unna de tropiske syklonenes ubarmhjertige herjinger. Og igjen, det er de dårligstilte det går verst ut over.

Midlertidig husvære etter syklonens herjinger i Farafangana. Foto: Linn Johansen

I syklonens øye

av Linn Johansen

Allerede i januar meldte den første syklonen sin ankomst til Madagaskar. Med en hastighet på over 180 km/t feide syklonen ”Elita” innover øya, snudde, og kom tilbake med like stor, om ikke ennå større kraft. Men den var ikke helt ferdig med det. For liksom å forsikre seg om at den virkelig hadde forårsaket nok ødeleggelser og ville bli husket for en stund fremover, feide den over for en tredje gang. Og når ”Elita ” endelig hadde sluppet taket, var det kun for å ønske ”Gafilo” velkommen. Med minst like stor hastighet sørget ” tvillingbroren” for at enda 200 mennesker mistet livet, enda noe fiskebåter sank i havet, og enda noen tusen mistet sine hjem.

I følge CNS (Conseil National de Secours) etterlot ”Elita” 1 200 hus totalt ødelagte og nærmere 14 000 personer skadet eller rammet på andre måter. Bare i Mahajanga -regionen rapporterer Madagascar Tribune om en død, 2000 uten tak over hodet, 300 hus totalt ødelagt 300 hus med betydelige ødeleggelse, og store skader på 7 administrative bygninger. Ikke engang Dronningens Palass i Antananarivo fikk stå i fred denne gangen. Etter brannen i 1995 var det kun murerne og tårnene som sto igjen, og nå har også den ene veggen falt ned. For Madagaskar som nasjon er vel ødeleggelsene av Dronningens Palass mer av historisk og kulturell betydning (for noen kanskje også symbolsk.?) enn økonomisk. For de som er direkte rammet av ”Elita” er nok Dronningspalassets fasader av underordnet betydning uansett. De får mer enn nok å holde seg unna epidemiene, plyndringene og de andre alvorlige konsekvensene som følger i kjølevannet av en tropisk syklon av ”Elita” og ”Galifo`s” kaliber.

Internasjonal appell

De forente nasjoner (FN) har sendt ut en appell om US$ 5,6 millioner for å skaffe mat til 309.500 mennesker rammet av Gafilo. Som en del av dette har Verdens Matvareprogram (WFP) bedt om US$ 5,6 millioner for å gi mat til 110.000 mennesker og UNICEF US$ 1,7 millioner for å skaffe rent vann og sanitære forhold, mat til barn, tepper, husly og undervisningsmateriell.

Til tross for at omfanget av skadene har vært inspisert av både nasjonale og statsrepresentanter og internasjonale hjelpeorganisasjoner som har vært raskt ute med nødhjelpsforsyninger, vil det ta tid å bygge opp husene og rydde opp etter skadene. Og spørsmålene som alle stiller seg , men som ingen noen kan gang kan gi svar på, er selvfølgelig; når kommer neste syklon ? Vil huset holde da?. For en ting er sikkert, neste syklon vil komme.

Nytt fra årsmøtet til VNM

I forkant av møtet med Madagaskars president Marc Ravalomanana avholdt Vennskapsforeningen Norge – Madagaskar sitt første årsmøte etter stiftelsen 19. oktober 2002. Styret hadde sendt ut sakspapirer, stemmesedler og giroblanketter til alle medlemmene på forhånd. Finn Andresen ble valgt til ordstyrer og Anders Martin Andersen som referent.

Styrets årsmelding og regnskap beretter om stor aktivitet i foreningen. Det er stiftet lokalkomiteer i Stavanger og Oslo. De har stått for lokale sammenkomster. I aktivitetsplanen for 2004 sier styret at de ønsker å arbeide for opprettelsen av lokalkomiteer også i Bergen og Trondheim. Foreningen har nå ca 350 medlemmer, noe som har bidratt til å styrke interessen for samarbeidet med Madagaskar også på offisielt plan. Medlemsbladet har skiftet navn fra Maresaka til Madagaskar-forum for å nå et bredere publikum i Norge.

På årsmøtet ble det vedtatt nye vedtekter som medfører at lokalforeningene vedtaksfestes. Lokalforeningene bestemmer selv sin virksomhet, men den må være i samsvar med Vennskapsforeningens vedtekter. Det tidligere styret får nå betegnelsen Hovedstyre.

Etter valget er de nye hovedstyremedlemmene:

Øyvind Dahl (leder, valgt til 2005)
Sidonie Hansen (nestleder til 2005, valgt til 2006)
Jan Erik Furunes (til 2005)
Heri Ramampiaro (til 2006)
Ellen Vea Rosnes (til 2005)
Kai-Arne Schie (til 2006)

Varmedlemmer er:

Endre Haraldseide (til 2005)
Suzanne Razafimasy Olsen (til 2005)

Det var gjenvalg av revisorer, (Martin Ivar Arnesen og Arne Dragsund) og valgkomite (Herimonja A. Rabenjafimanantsoa, Eli Schie og Anne Bakke)

Hovedstyret hadde lyst ut konkurranse om ny logo for foreningen. Det ble vedtatt at en skulle arbeide videre med et utkast som viste et norsk vikingskip og en gassisk kano i en stor sirkel!

Medlemskontingent for 2004.

Husk å betale medlemskontingenten for 2004 til kasserer Jan Erik Furunes, Ytre Ringvei 38, 7100 Rissa, Kontonr. 4336.11.00469. Kr. 150 for hovedmedlem og kr. 50 for familiemedlem. Vær vennlig å oppgi navn, adresse og telefon på innbetalingen og husk å oppgi e-post-adresse også, da det sparer foreningen for store portoutgifter!

Bli medlem!

porto

til VNM
v/ Jan Erik Furunes
Ytre Ringvei 38
7100 RISSA

Bli medlem i Vennskapsforeningen Norge - Madagaskar

Her vil du bli oppdatert på det siste som skjer på Madagaskar, motta Madagaskar-forum, og ellers få tilbud om medlemskvelder og deltakelse i interessegrupper. Medlemskap koster kun 150 kroner pr. år som hovedmedlem, og 50 kroner for husstandsmedlem. Send inn denne adresselappen eller registrer deg på www.madagaskar.no. Giro vil bli tilsendt.

navn:
adresse:
postnummer:
poststed:
tlf:
e-post:
navn på husstandsmedlem:

MANOVA:
turistsatsing med Fredskorpset i ryggen.

I 2000 bestemte Per Ørjan Aaslid og dr. Svein Kjosavik seg for å satse på å bygge opp et utvidet reiselivsprosjekt hvor målet var å få til et samarbeid i tråd med Fredskorpsets retningslinjer og arbeidsmåte. I november 2002 var Hallvor Lyngstad og Mona Nordstrand på plass som de første norske fredskorpdeltakerne i MANOVA. I august 2004 reiser de hjem til Norge, etter 2 år med spennende prosjektarbeid på Madagaskar.

av Linn Johansen

Fredskorps-prosjektet er et samarbeid med Manova (Nordpartner) og Trans Groupe Hasina (Sørpartner). Manova er eid av Svein Kjosavik og Per Ørjan Aaslid, og er moderselskapet til Ravinala Reiser. Ravinala Reiser eies 50 prosent av Manova og 50 prosent av NMS. Per Ørjan Aaslid sitter til daglig på misjonshøgskolen i Stavanger, hvor han har kvart stilling som ansvarlig for den daglige driften av Ravinala Reiser. Fra og med mai/juni blir det opprettet en 100 % stilling, som daglig leder for Ravinala reiser og da vil det i Norge være en person + to utvekslingskandidater fra Madagaskar som er direkte tilknyttet dette prosjektet. På Madagaskar er Hasina Randriamahaso daglig leder i TGH (Trans Groupe Hasina). I tillegg til henne jobber hennes mann Mamy og en sjåfør på heltid for selskapet, samt en del personer som er med" i periferien som gode hjelpere" og støtte både i Norge og på Madagaskar.

-Alle ansatte i Trans Groupe Hasina er gassiske, og Sørpartners eier har studert i Norge i 5 år, forteller Hallvor Lyngstad. Familien til Sørparners eier er tilknyttet den gassiske kirke, og har igjennom den kommet i kontakt med nordmenn. I forbindelse med skolegangen i Norge, traff hun daglig leder i Ravinala Reiser. Etter Ravinala Reisers første tur til Madagaskar, opprettet de videre kontakt og samarbeid. For å finne partnere som skulle reise til Norge ble det foretatt intervju av gassere som hadde utdannelse innen reiseliv og hotell. Disse ble primært hentet fra en utdanningsinstitusjon i hovedstaden. Intervju ble blant annet gjort av eier i Trans Groupe Hasina. Gjennom en utsilingsprosess ble de beste kandidater utvalgt.

-I Norge jobber Per Ørjan Aaslid med å legge opp nye turer, og utvikle selskapet Ravinala Reiser med hensyn til markedsføring, økonomi og produkt utvikling. De to fra Madagaskar som jobber i Norge jobber for tiden på Solastrandleir. De skal videre i løpet av sommeren jobbe på forskjellige reiselivsbedrifter i Norge, blant annet med cruise langs norskekysten opp til Nordkapp, forteller Lyngstad.

-På Madagaskar arbeider vi sammen med Hasina for å tilrettelegge for norske turister, og arbeidet består av alt fra hotell reservasjon, til buss booking og matlaging. Når gruppene kommer ned er de med på den praktiske gjennomføringen av turene, og sørger at alt går så knirkefritt som mulig.

God oversikt

-En annen del av arbeidet går ut på å sjekke ut nye destinasjoner på Madagaskar, slik at både Ravinala Reiser og TGH får utvidet sitt tilbud til de som er interessert i å reise til øya. Dette medfører reiser rundt på Madagaskar hvor vi sjekker ut overnatting og standard på de tilbudene som finnes. Dette har resultert i at vi har fått en meget god oversikt over de tilbudene som finnes her nede.

Hallvor forteller at det arbeidet som er skissert ovenfor i utgangspunktet var tiltenkt som 50 % av det totale arbeidet de skulle gjøre her nede. De resterende 50 % skulle brukes til å bygge opp THG med hensyn til regnskapsrutiner, internett tilgjengelighet, markedsføring, hjemmeside, o.l. slik at man til etter endt opphold hadde et konkurransedyktig, og bærekraftig firma.

-I tillegg fikk vi i oppdrag å se på Mangarano spedalsksenter som ligger ca 15 km fra Antsirabe. Dette senteret er nå ikke i drift. Husene står der fortsatt og det er flotte arealer i området som man tenkte seg kunne brukes til turist formål. Vi jobbet med dette prosjektet i ca 2 måneder, og fant ut at slik situasjonen er pr i dag, vil det kreve for store investeringer å bygge opp en infrastruktur som kan brukes til turisme der oppe. Dermed ble planene lagt på is, men vi har fått nye og spennende arbeidsoppgaver i kjølvannet av dette. Disse planene er foreløpig konfidensielle, men vi har i hvert fall spennende dager her nede.

Foto: Fredskorpset

-Hva slags personer og hvilken type kompetanse ser dere som relevant blant deltakerne i Nordpartnergruppen i fremtidige prosjekter?

-Kunnskapsnivå om Madagaskar er en ting som kommer etter som man jobber her nede. Jeg mener at det er vanskelig å sitte i Norge og lese om et emne for så å komme ned og hit og jobbe med det. Det krever tilstedeværelse over en lengre periode for at man skal komme "under huden" på gassisk kultur og "fomba". Egenskapene hos personene som jobber her nede må først og fremst være en interesse for folk og land. De må være vågale, tørre å snakke til folk (noe som ikke er så vanskelig her nede), de må kunne se litt stort på ting, det være seg alt fra hygiene, til å holde avtaler (tiden kommer, den går ikke), og de må takle det å være ufattelig mye rikere en menigmann i gaten.

-Personer med erfaring fra reiseliv i Norge vil få en utfordring her nede særlig dersom man prøver å opprettholde en europeisk standard på ting. Vår erfaring er at dette kan gå greit i de største byene, men dersom man kommer til mer perifere strøk, har ikke folk begrep om hva som forventes av standard. Så kommer spørsmålet om man skal forvente en vestlig standard, og oppfordre til å holde en vestlig standard? Hele denne problemstillingen er vanskelig og har ikke ett riktig svar, sier Lyngstad.

Bevisstgjøring av turistene

Begrepet "økoturisme" er ett av de siste nisjene innen reiselivsbransjen, men Hallvor og Mona er litt betenkte med å bruke dette ordet, først og fremst fordi det er blitt et "in" ord, men også fordi de mener det er svært få som har klart å gi en brukbar definisjon av dette begrepet.

-Ja, vi er litt forsiktige med å bruke begrepet Økoturisme i markedsføring av turene våre. Likevel kan du si at de turene som blir arrangert på Madagaskar går under kategorien som beskrives ovenfor. Vi prioriterer det genuint gassiske fremfor vestliginspirerte turistfeller dersom dette er mulig. Når det gjelder konkrete destinasjoner bruker vi de godt utbygde nasjonalparkene som finnes på Madagaskar. I de offisielle Nasjonalparkene er det infrastruktur og personell som bevist jobber for å bevare artsmangfoldet og særegenheten til parkene på en bærekraftig måte.

Av de parkene vi har brukt mest kan vi nevne Ranomafana, Isalo, og Andasibe/Perinet. Dette er parker som alle krever inngangsbillett for å komme inn. Parkene krever guider som passer på og forteller om parkens innhold. Vi beveger oss i opptråkkede løyper og sover på tilviste plasser i telt som blir levert av parken. Dette er med på å redusere slitasjen på parken. Dette mener vi er med på bevare det dyrelivet og plante livet som finnes på øya. Angapkontorene som driver de nasjonale parkene, jobber også med informasjonsarbeid på bygdene, som det å ta vare på naturen, hindre brenning av skog, og utryddelse av lemurer og andre dyr.

Av andre destinasjoner kan vi nevne Tsiribina, som er et elvedelta i nærheten av byen Morondava. Her har vi leid inn en båt som har fraktet oss nedover elven. Vi sover i telt på elvebredden og om dagen kan man sitte i båt og beskue fugler og dyreliv som finnes langs elven. I tillegg har vi brukt toget fra Fianarantsoa til Manakara som en del av tilbudet til turistene våre. Langs toglinjen er det et spennende prosjekt på gang hvor de har begynt å bruke vetiver-planten til å forhindre jorderosjon. Dette er noe vi forteller gjestene våre som kommer hit, fordi vi synes at de som

kommer til Madagaskar bør vite om problemene som landet sliter med i forhold til å bevare opprinnelig regnskog.

Nye destinasjoner og målgrupper
Et av mange nye destinasjonene som Manova har sett på er Masoala-halvøya i Nordøst. Dette er et av de siste store regnskogområdene som er igjen på Madagaskar. Det unike med denne nasjonalparken er at det er inngått et ganske omfattende samarbeid med Zürich Zoo og en rekke andre frivillige organisasjoner som sammen har gått inn for å jobbe for å bevare området. De har ferdigstilt et miniatyr Masoala i Zürich og hele samarbeidet innbefatter både vern av skog, opplæring av alternative dyrkingsmetoder for å spare skog, og helsetilbud/skoletilbud til de mange innbyggerne som bor i området rundt skogen.

-Til dags dato er det ingen konkrete turer fra vår side som er lagt opp til parken, men destinasjonen er spennende og venner av oss skal opp på ekskursjon nå til sommeren for å se hvilke muligheter det er for å sende grupper opp dit. Til sommeren skal vi også arrangere en tur med tema flora og fauna til Madagaskar. Vi har med Jon Erik Bakke som har bodd åtte år på Madagaskar og er utdannet biolog. Når det gjelder fremtidige destinasjoner kan Masoala være et av flere spennende reisemål, forteller Hallvor.

Hvilke typer turister og grupper har hittil reist med dere?

-Frem til nå er brorparten av de turene vi har arrangert hatt en tilnytting til NMS sitt arbeide, derfor har også de som har reist på turen hatt en tilknytting til NMS. En av utfordringene vi møter er å selge Madagaskar som noe annet enn misjonsmark. De turistene vi til nå har henvendt oss til er reisevante turisten som har lyst til å opplever noe ”off the beaten track”, sier Hallvor.

Vi har hatt tre grupper; sykkel tur med Tore Nærland, Motorsykkel tur, og aktiv ferie som har hatt mindre vekt på misjonens arbeid her nede. De som kommer på disse turene er gjerne folk som er lei Syden og sol liv, og gjerne er ute etter en ferie hvor de sitter igjen med litt mer en brunfargen og en stor barregning. Vi tror at de nordmenn som kan være interessert i Madagaskars kultur er de som er på jakt etter noe annet. I tillegg har vi gruppen som aldri har søkt bare sol og bad. Madagaskar har også en fordel med at det er mange nordmenn som har kjennskap til landet. Etter lang tilstedeværelse på Madagaskar har nordmenn fått info om landet fra et misjonsperspektiv. Problemet er at folk ikke tenker på det som en turistdestinasjon.

Ikke rene badeferier
Til tross for at steder som Nosy Be, Ifaty og Nosy St. Marie har den samme standarden på strendene som Mauritius og Seychellene, ser ikke Hallvor at Madagaskar utgjør noen umiddelbar trussel for de nærliggende øynasjonene. Ravinala Reiser og Manova har ikke spesialisert seg på rene badeferier, og har heller ingen konkrete planer om dette i nær fremtid.

-Det som har vært Ravinala Reisers styrke har vært at de har kompetanse på land, kultur og folk, og har brukt reiseledere med lang erfaring fra Madagaskar. Ravinala Reiser har ingen kompetanse på å arrangere badeferier, og slik vi ser det er det heller ikke noe mål å gi inn i denne nisjen. Trussel er avhengig av mange faktorer, hvilken retningslinjer myndighetene legger til grunn, pr i dag har Madagaskar langt igjen på å bli en masseturisme - destinasjon. Det mangler infrastruktur som blant annet veier og hoteller av tilfredsstillende standard for denne turistkategorien.

Samarbeid på egne premisser
Madagaskar trenger kompetanse på å drifte og forvalte naturresurser. De trenger kompetanse på alternative metoder for husholdning slik at den unike naturen og ressursene på øya kan bevares for fremtiden, og de trenger kompetanse på hva slags standard som blir krevet i forhold til hygiene og sanitære forhold når man skal tilby en service til vestlige turister.
- Hva kan så Norge bidra med for å hjelpe Madagaskar i utviklingen av en positiv og inntektsbringende turisme?
Norge har kompetanse på bærekraftig forvalting av naturresurser. Et eksempel på hvorledes dette kan komme Madagaskar til gode er et samarbeidsprogram som planlegges mellom Høgskolen i Stavanger og universitetet i Fianarantsoa. Fredskorpset er også med i et annet prosjekt som bidrar med å tilføre kompetanse til de aktørene som arbeider på Madagaskar. Landet trenger råd og veiledning, men det er viktig at dette skjer på landets egne premisser.

• Sigurd Egeland tiltrådde som Daglig Leder fra og med 01.mai 2004.

Les mer her :
www.fredskorpset.no
www.Ravinala.no

Vennskapsritt på sykkel
mellom
Norge og Madagaskar

4-20 November 2004

Bike for peace v/Tore Nærland arrangerer sykkeltur på Madagaskar.

Det blir et omfattende program med besøk på flere institusjoner, bl.a jordbrukskole,lærerskole,døveskole og blindskole,
samt kirker/misjon.
Vi skal besøke hovedstaden - Antananarivo og møter represantanter for regjeringen. I tillegg besøker vi vennskapsbyene til Stavanger, Antsirabe og Ambositra. Vi besøker også et veveri, nasjonalpark og regnskogen.

Vi skal samle inn sykler og briller som skal gis til funksjonshemmede på Madagskar**.**

Dagsetappene vil være på 50-60 km. Det er med følgebuss til å ta med bagasje og eventuelt slitne syklister.

Henvendelse: Tore Nærland fra Bike for Peace, tlf. 51 48 77 77

Bike for Peace
Tore Nærland
Postbols 71
4349 Bryne

Adresse omrÂde

Returadresse:

Mona Sorknes,
Jens Bjelkes gt. 60
N-0652 Oslo
Norge